

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאֵן וּלְהֵלְאָה כְּתִיב, (במדבר ל"א) כָּל דְּבַר
 אֲשֶׁר יָבוֹא בְּאֵשׁ תַּעֲבִירוּ בְּאֵשׁ וְטָהַר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 כְּשֶׁהָיָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּים, אָדָם מִקְרִיב קָרְבָּנוּ בְּעֵנִין זֶה,
 וּמִתְכַּפֵּר לוֹ. עַכְשָׁיו, תִּפְלְתוּ שֶׁל אָדָם מִכַּפֵּר לוֹ בַּמָּקוֹם
 הַקָּרְבָּן, כִּי הָאֵי גִוּוֹנָא.

דְּבַר אַחַר, דְּוָדִי לִי וְאֲנִי לוֹ הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים. מַה
 הַשׁוֹשְׁנִים קוֹצִין מְצוּיִין בְּתוֹכְכֶם, אִף הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, מִנְּהִיג עוֹלָמוֹ בְּצַדִּיקִים וְרָשָׁעִים. מַה הַשׁוֹשְׁנִים,
 אֲלֻמָּלָא הַקּוֹצִים, אֵין הַשׁוֹשְׁנִים מִתְקַיְמִין. כִּן אֲלֻמָּלָא
 הָרָשָׁעִים, אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּמַה
 הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים, מִתּוֹךְ שֵׁישׁ רָשָׁעִים, דְּאֲלֻמָּלָא רָשָׁעִים
 אֵין הַצַּדִּיקִים נִיכְרִים. דְּבַר אַחַר הָרוּעָה בְּשׁוֹשְׁנִים,
 הַמְּנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּשֵׁשׁ שָׁנִים, וְהַשְּׁבִיעִית שְׁבַת לֵה'. דְּבַר
 אַחַר בְּשׁוֹשְׁנִים, בְּאוֹתָם שְׁשׁוֹנִים בַּתּוֹרָה.

וּמַלְשָׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֵאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ כִּהֵן מְדִינָא. רַבִּי
 חֵיָא פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כ"ג) מִזְמוֹר לְדָוִד יְיָ רוּעִי
 לֹא אֶחְסֵר. כְּלוּמַר, יְיָ רוּעִי: יְיָ הָרוּעָה שְׁלִי. מַה הָרוּעָה
 מִנְּהִיג אֶת הַצֵּאן, וּמוֹלִיכֶם לְמַרְעָה טוֹב, לְמַרְעָה שָׁמֶן,
 בַּמָּקוֹם נִחְלִי מַיִם, מִיִּשְׂרָאֵל הִלִּיכְתָּן בְּצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט. אִף
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּתִיב בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יְרַבִּיצְנִי עַל מֵי
 מְנוּחֹת יִנְהַלְנִי נַפְשִׁי יִשׁוּבָב.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דֶּרֶךְ הַרוּעָה, לְנִהוּג בְּצַדִּיק אֶת צֵאֲנוּ,
 לְהִרְחִיקֵם מִן הַגָּזֵל, לְהִנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וְהִשָּׁבֵט
 בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמָאל. כִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא
 רוּעָה אֶת יִשְׂרָאֵל לְהִנְהִיגֵם בְּמִישׁוֹר, וּבְכָל יְעַת הִשָּׁבֵט
 בְּיָדוֹ שֶׁלֹּא יִטּוּ יָמִין וּשְׂמָאל.

דָּבָר אַחֵר וּמִשֶּׁה הִזָּה רוּעָה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תִּדְעֵ לָךְ,
 שְׁכָל זְמַן שֶׁהַרוּעָה חָכָם לְנַהֵל אֶת צֵאֲנוּ, הוּא מוֹכֵן
 לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אִם הַרוּעָה שׁוֹטֵה, עָלָיו נִקְרָא
 (משלי כ"ו) תִּקְוָה לְכִסִּיל מִמָּנוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִשֶּׁה חָכָם הִזָּה, וּבָקִי לְנִהוּג אֶת צֵאֲנוּ.
 בֵּא וּרְאֵה, מִדּוֹד, שְׁנֵאֲמַר (שמואל א' ט"ז) וְהִנֵּה רוּעָה
 בְּצֵאֵן. לְלַמֶּדְךָ שְׁדוּד (דף כ"א ע"א) חָכָם גָּדוֹל הִזָּה, וְהִזָּה רוּעָה
 צֵאֲנוּ כִּדִּין וְכִשׁוּרָה. לְפִיכָךְ, עָשָׂהוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל. וְלָמָּה צֵאֵן וְלֹא בִקָּר. אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים צֵאֵן. שְׁנֵאֲמַר, (יחזקאל ל"ד) וְאֵתֵן
 צֵאֲנֵי צֵאֵן מִרְעִיתֵי אָדָם אֲתֵם. וּכְתִיב, (יחזקאל ל"ו) כִּצֵּאֵן
 קִדְשִׁים כִּצֵּאֵן יְרוּשָׁלַיִם.

מֵה צֵאֵן, כְּשִׁי קָרְבוּ עַל הַמְּזִבַּח, בְּשִׁבְלֵם זוֹכָה לְחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי הַמְּנַהֵיג לְיִשְׂרָאֵל כִּדִּין וְכִשׁוּרָה,
 בְּשִׁבְלֵם זוֹכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד, הַרוּעָה אֶת
 הַצֵּאֵן, כְּשֶׁהַצֵּאֵן יוֹלְדֵת, הַרוּעָה נוֹטֵל אוֹתָם טְלָאִים

בְּחִיקוֹ, כִּי לֹא יֵלְאוּ וַיִּגְעוּ, וּמוֹלִיכֶם אַחֲרֵי אַמּוֹתֶם,
 וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם. כִּי הַמְּנַהֵיג לְיִשְׂרָאֵל, צָרִיךְ לְהַנְהִילָם
 בְּרַחֲמִים, וְלֹא בְּאַכְזָרִיּוֹת. וְכֵן אָמַר מֹשֶׁה, (במדבר י"א) כִּי
 תֹאמַר אֵלַי, שְׂאֵהוּ בְּחִיקְךָ וּגְוֹ.

מֵה הַרוּעָה אֶת הַצֹּאן, כְּשֶׁהוּא רוּעָה טוֹב, מִצִּיל אֶת
 הַצֹּאן מִן הַזַּיָּאֲבִים, וּמִן הָאֲרִיֹּת. כִּי הַמְּנַהֵיג
 לְיִשְׂרָאֵל, אִם הוּא טוֹב, מִצִּילָן מִן הָעֲבוּדָת פּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת, וּמְדִין שֶׁל מַטָּה, וּמְדִין שֶׁל מַעְלָה, וּמְדַרְיָכֵן
 לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. כִּי מֹשֶׁה, רוּעָה נְאֻמָּן הִיָּה, וְרָאָה
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁכִּדְאִי הוּא לְרַעוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל,
 בְּאוֹתוֹ הַדִּין מִמֶּשׁ, שֶׁהִיָּה רוּעָה אֶת הַצֹּאן, לְכֹשְׁבִים, כְּפִי
 הָרְאוּי לָהֵן. וְהַנִּקְבוֹת כְּפִי הָרְאוּי לָהֵן

וּלְפִיכֶךָ כְּתִיב, וּמֹשֶׁה הָיָה רוּעָה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ,
 וְלֹא שְׁלוֹ, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי מֵה שְׁנַתֵּן אֶת
 צְפוּרָה בְּתוֹ לְמֹשֶׁה, לֹא נָתַן לוֹ צֹאן וּבִקָּר, וְהֵלֵא יִתְרוֹ
 עֲשִׂיר הָיָה. אֲלֵא מֹשֶׁה לֹא הָיָה רוּעָה אֶת צֹאנוֹ, כִּי לֹא שְׁלוֹ
 יֹאמְרוּ בְּשִׁבִיל שֶׁהִיָּה צֹאנוֹ עִמוֹ, הָיָה רוּעָה אוֹתָן בְּטוֹב.
 וְלָכֵן כְּתִיב אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנּוֹ, וְלֹא אֶת שְׁלוֹ. כִּי
 מְדִין, רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, אֶף עַל גַּב שֶׁהִיָּה עוֹבֵד פּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת, בְּשִׁבִיל שֶׁעָשָׂה עִמוֹ חֶסֶד, הָיָה רוּעָה צֹאנוֹ כִּי
 וְכִשְׁוֹרָה, בְּמַרְעָה טוֹב שָׁמֵן וְדָשֵׁן.

(שמות ג) וַיִּנְהַג אֶת הַצֵּאֵן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִשָּׁה, מִיּוֹם שְׁנוּלֵד, לֹא זָזָה מִמְּנוֹ רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. רָאָה בְּרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, שְׁאוֹתוֹ מִדְבָּר הָיָה קָדוֹשׁ, וּמוֹכֵן לְקַבֵּל עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם עָלָיו. מֵה עָשָׂה, הִנְהִיג אֶת הַצֵּאֵן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר. רַבִּי יִצְחָק אָמַר, אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר עַל כָּל פָּנִים, וְלֹא בַּמִּדְבָּר, שְׁלֹא רָצָה שְׁיִכַּנְסוּ בְּתוֹכוֹ, אֶלֶּא הִרְחִיקָם אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר.

(שמות ג) וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה, הוּא לְבֵדוֹ בְּלֹא צֵאֵן. אר"י, הָאִי אֲבָנָא, דְּמִקְבְּלָא פְּרוּזָא, כִּד חָמִי לִיה, (מַחֲטָא) מְדַלְגָא עֵילוּי. כִּף מִשָּׁה וְהָר סִינַי, כְּשֶׁנִּרְאוּ זֶה עִם זֶה, דְּלֵג עָלָיו. הָדָא הוּא דְכָתִיב, וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרֵבָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא, מוֹכְנִים הָיוּ מִשְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, זֶה עִם זֶה. וְאוֹתוֹ הַיּוֹם, נִתְרַגַּשׁ הָהָר לְמוֹל מִשָּׁה. וְכִיּוֹן שְׁרָאָהּוּ שְׁנַכְנַס לְתוֹכוֹ, וְדִלְג בּוֹ, עָמַד הָהָר. מְלֻמֵּד, שְׁשִׁמְחִים הָיוּ זֶה עִם זֶה.

אָמַר רַבִּי יִנְאִי, (נ"א רַבִּי יוֹסִי) יוֹדַע הָיָה מִשָּׁה, שְׁאוֹתוֹ הָר, הָר הָאֱלֹהִים הוּא. דְּכָתִיב וַיָּבֵא אֶל הָר הָאֱלֹהִים. דִּתְנִין, מָה רָאָה מִשָּׁה בְּאוֹתוֹ הָר, רָאָה עוֹפּוֹת שְׁהָיוּ פוֹרְחִים, וּפוֹרְשִׁים כְּנִפְיָהֶם וְלֹא הָיוּ נִכְנְסִים בּוֹ.

רַבִּי יִצְחָק (נ"א אָמַר ר' יִצְחָק) אוֹמֵר, רָאָה הָעוֹפּוֹת פּוֹרְחִים

וְטָסִים מִשָּׁם, וְנוֹפְלִים לְרַגְלָיו שֶׁל מֹשֶׁה, מִיַּד הַרְגִּישׁ
בְּעֵינָיו, וְהֶעֱמִיד אֶת הַצֵּאֵן אַחַר הַמַּדְבָּר, וְהוּא נִכְנָס
לְבָדוֹ.

(שמות ג') וַיֵּרָא (קנ"ט ע"ב, קס"ז ע"א) מֵלֶאךֶה ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אֵשׁ
מִתּוֹךְ הַסֶּנֶה. רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, שְׁעַת הַמִּנְחָה הִיְתָה,
שְׁמֵדַת הַדִּין שׁוֹלֵטַת בּוֹ. רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, וְהָא פְּתִיב,
(תהלים מ"ב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֶסֶדּוֹ. מֵדַת חֶסֶד קָאמַר, וְלֹא מֵדַת
הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשְׁיּוּצָא הָאוֹר, עַד שְׁנוּטָה לְרַדְתָּ,
נִקְרָא יוֹם, וְהוּא מֵדַת חֶסֶד. מִשְׁנוּטָה לְרַדְתָּ, נִקְרָא עָרֵב,
וְהוּא מֵדַת הַדִּין. וְהֵינּוּ דְכִתְיִב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לְאוֹר יוֹם.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁעַת הַמִּנְחָה הוּא, מו' שָׁעוֹת וּלְמִטָּה.
דְּתַנְיָא ר' יִצְחָק אוֹמֵר, מֵהוּ דְכִתְיִב, (שמות ט"ז) בֵּין
הָעֲרִבִים תֹּאכְלוּ בִשָּׂר וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. בֵּין הָעֲרִבִים,
דְּהוּא שְׁעֵתָא (דף כ"א ע"ב) דְּדִינָא תֹאכְלוּ בִשָּׂר. וּכְתִיב, (במדבר
י"א) הַבִּשָּׂר עוֹדְנָו בֵּין שְׁנֵיהֶם וְאִף יי' חָרָה בְּעַם. מִשּׁוּם,
דְּבֵין הָעֲרִבִים, דִּינָא דְמַלְכוּתָא שְׁלִיט. וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ
לָחֶם, מִשּׁוּם דְּאִקְרִי חֶסֶד הֵהוּא שְׁעֵתָא, וּכְתִיב, (תהלים נ"ב)
חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם. וּכְתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר
יוֹם. דְּאִיְהוּ מִצְפָּרָא.

רַבִּי תַנְחוּם אוֹמֵר, דָּא סוּמְקָא, וְדָא חוּר. סוּמְקָא: בֵּין

הָעֲרָבִים. דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת ט"ז) בֵּין הָעֲרָבִים תֹּאכְלוּ בֶּשֶׂר.
 וְחֹוּרָא: בְּצַפְרָא. דְּכָתִיב, וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ לָחֶם. רַבִּי יִצְחָק
 אָמַר, כְּתִיב, (שְׁמוֹת י"ב) וְשַׁחֲטוּ אוֹתוֹ כָּל קְהַל עֵדֶת יִשְׂרָאֵל
 בֵּין הָעֲרָבִים וְגו'. דְּהוּא שְׁעֵתָא לְמַעְבַּד דִּינָא. רַבִּי יְהוּדָה
 אָמַר, יִלְפִינן מִשְׁנֵי כְּבָשִׂים שְׁבַכְל יוֹם, הָאֶחָד מִתְקָרַב
 כְּנֶגְדַּת מִדַּת הַחֶסֶד, וְהַב' כְּנֶגְדַּת מִדַּת הַדִּין.

וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַהוּ דְּכָתִיב, (בַּמְדַּבֵּר כ"ח) אֶת הַכֶּבֶשׂ
 הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבְּקָר, וְלֹא כְּתִיב אֶת הַכֶּבֶשׂ
 הָרֵאשִׁוֹן, אֶלֹא אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד, מִיּוֹחַד, כְּנֶגְדַּת מִדַּת
 הַחֶסֶד. דְּבַכָּל מָקוֹם, שְׁנֵי, לֹא נֶאֱמַר בּוּ כִּי טוֹב.

רַבִּי תַנְחוּם אָמַר, לְפִיכֹךְ, יִצְחָק תִּקְוֵן תְּפִלַּת הַמִּנְחָה,
 שֶׁהוּא כְּנֶגְדַּת מִדַּת הַדִּין. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִכָּאן,
 (ירמיהו ו') אוֹי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרַב. כִּי פָנָה
 הַיּוֹם: זֶה מִדַּת הַחֶסֶד. כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרַב: שְׁכַבְר גָּבַר
 מִדַּת הַדִּין. אַבְרָהָם תִּקְוֵן תְּפִלַּת שְׁחָרִית, כְּנֶגְדַּת מִדַּת
 הַחֶסֶד.

תַּנּוּ רַבָּנָן, בְּהֵיִא שְׁעֵתָא דְּעָאל מִשָּׁה לְטוֹרָא דְּסִינַי,
 מֵאֵי טַעְמָא אֲתַגְלִי לִיהַ בְּשַׁלְּהוּבֵי אֲשַׁתָּא, דְּהוּא
 דִּינָא. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב (נ"א כְּעִין) כְּעֵן שְׁעֵתָא הוּא (שְׁעֵתָא)
 גָּרִים. ר' יוֹסִי אָמַר, כֹּלֹא לְחַד גְּזַעָא אֲשַׁתְרָשָׂא. כְּתִיב,
 וַיָּבֵא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֲרָבָה. וְכָתִיב, (דְּבָרִים ט') וּבַחֲרָב

הַקְּצַפְתָּם אֶת יי'. וְכָתִיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ
מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. מִתּוֹךְ שֶׁהֵם עֲתִידִים לְהִיּוֹת פֶּסֶנָה, כִּהְיֵה
דְּכָתִיב, (ישעיה ל"ג) קוֹצִים פְּסוּחִים בְּאִשׁ יִצְתּוּ.

אָמַר ר' יְהוּדָה, מִכָּאן לְמִדְּנוּ, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל מָקוֹם עַל
הַרְשָׁעִים, דְּכָתִיב, וְהִנֵּה הַסֵּנֶה בּוֹעֵר בְּאִשׁ, לַעֲשׂוֹת
בָּהֶם דִּין בְּרָשָׁעִים, וְהַסֵּנֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, (לַעֲשׂוֹת) אֵין בָּהֶם
כְּלִיָּהּ. בּוֹעֵר בְּאִשׁ, עַל כָּל פָּנִים רִמּוּז, לְאִשׁ שֶׁל גִּיהֲנָם.
אֲבָל הַסֵּנֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, לְהִיּוֹת בָּהֶם כְּלִיָּהּ.

דָּבָר אַחֵר וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ. מֵאֵי טַעֲמָא
לְמֹשֶׁה בְּלִבַּת אִשׁ, וְלִשְׂאֵר נְבִיאִים לָא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, לָאוּ מֹשֶׁה כְּשֶׂאֵר נְבִיאִים. דְּתַנָּן, מֵאֵן דְּקָרִיב
לְאִשָּׁא בֵּיה אֲתוּקַד, וּמֹשֶׁה קָרִיב לְאִשָּׁא וְלֹא אֲתוּקַד.
דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת ב') וּמֹשֶׁה נִגַּשׁ אֶל הָעֶרְפֶּל אֲשֶׁר שָׁם
הָאֱלֹהִים. וְכָתִיב, וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ
הַסֵּנֶה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, הָאֵי דְּמֹשֶׁה, אֵית לָאִסְתַּכְּלָא בֵּיה
בְּחֻכְמָתָא עֲלָאָה, עַל מַה פְּתִיב, כִּי מִן הַמַּיִם
מְשִׁיתִיהוּ. מֵאֵן דְּאֲתַמְשֹׁךְ מִן מִיָּא, (דִּינָא עֲלֵאָה) לָא דְּחִיל
מִנּוּרָא. דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֲתַר דְּאֲתַגְזֹר מֹשֶׁה,
לָא אֲתַגְזֹר בְּרַ נֶשׁ אַחֲרָא. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בְּעֶשְׂרֵה דִּרְגִין
(וּיקרא רפ"ב) אֲשַׁתְּכַלֵּל. דְּכָתִיב, (במדבר י"ב) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמָן

הוא. וְלֹא נֶאֱמַן בֵּיתִי. וְכֹפֵּא חוֹלְקִיה דְּבַר נֶשׁ, דְּמַרְיָה
אֶסְהִיד כְּדִין עֲלוּי.

אָמַר רַב דִּימִי, וְהָא כְּתִיב (דברים ל"ד) וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד
בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. וְאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִּי,
בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם, אֲבָל בְּאוֹמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמְנוּ בְּלָעָם.
אָמַר לִיָּהּ, וְדַאי שְׁפִיר קְאָמְרַת, אֲשֶׁתִּיק. כִּד אַתָּא רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אַתּוּ, שְׁאִילוֹ קָמִיהָ הָאִי מְלָה.

פִּתְחָ וְאָמַר, קוּטִיפָא דְקַרְנֻטִי, אַתְּ עַרְבָא בְּאַפְרָסְמוֹנָא
טָבָא חֶסֶם וְשָׁלוֹם. אָלָא, וְדַאי כִּן הוּא, בְּאוֹמוֹת
הָעוֹלָם קָם, וּמְנוּ בְּלָעָם. מֹשֶׁה עוֹבְדוּי לְעֵילָא, וּבְלָעָם
לְתַתָּא. מֹשֶׁה, אֲשֶׁתִּמֶּשׁ בְּכַתְרָא קְדִישָׁא דְמַלְכָא עֲלָאָה
לְעֵילָא. וּבְלָעָם, אֲשֶׁתִּמֶּשׁ בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלֹא קְדִישִׁין
לְתַתָּא. וּבַהֲהוּא גְּוֹנָא מִמֶּשׁ כְּתִיב, (יהושע י"ג) וְאֵת בְּלָעָם
בֶּן בְּעוֹר הַקּוֹסֶם הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּחֲרָב. וְאִי סְלָקָא
דְּעַתְרָה יִתִּיר, זִיל שְׁאִיל לְאַתְנִיָּה. אַתָּא רַבִּי יוֹסִי, וְנֶשֶׁק
יְדוּי, אָמַר, הָא חֲמִידָא (נ"א חֲמִידָא) דְּלִבָּאי נֶפֶק לְבַר.

דְּהַכָּא מִשְׁמַע, דְּאִית עֲלָאִין וְתַתְּאִין, יְמִינָא וּשְׁמָאֲלָא,
רַחֲמֵי וְדִינָא, יִשְׂרָאֵל וְעֵבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת.
יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתַּמְשִׁין בְּכַתְרִין עֲלָאִין קְדִישִׁין. עֵבוֹדַת
כוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּכַתְרִין תַּתְּאִין דְּלֹא קְדִישִׁין. אֲלִין
דִּימִינָא, וְאֲלִין דְּשְׁמָאֲלָא, וְעַל כָּל פָּנִים, מִתְּפַרְשִׁין

נְבִיאֵי עֲלָאֵי מְנַבִּיאֵי תַתְּאֵי. נְבִיאֵי דְקוּדְשָׁא, מְנַבִּיאֵי
דְלָאו דְקוּדְשָׁא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, פְּגוּוּנָא דִּיהוּה (דף כ"ב ע"א) מִשָּׁה, פְּרִישׁ מִכָּל
נְבִיאֵי, בְּנַבּוּאָה קְדִישָׁא עֲלָאָה. כִּךְ הוּה בְּלָעָם,
פְּרִישׁ מִשָּׂאָר נְבִיאֵי וַחֲרָשֵׁי, בְּנַבּוּאָה דְלָאו קְדִישָׁא
לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִים מִשָּׁה הוּה לְעֵילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא,
וְכַמָּה דְרַגִּין וְדְרַגִּין מִתְפַּרְשִׁין בֵּינֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשָּׁה הוּה מְתַרְהַר
וְאוֹמַר, שְׂמָא חַס וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ בְּהֵאֵי
עֲבוּדָה קְשָׁה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתָם. לְפִיכָךְ,
וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יִי אֱלֹהֵי בְּלַבַּת אִשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנָה
בוֹעֵר בְּאִשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשׁוּעָבְדִים הֵם בְּעֲבוּדָה קְשָׁה,
אַבְל וְהַסֵּנָה אֵינְנוּ אוֹפְל. זַכָּאִין אֵינְנוּ יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ לוֹן מִכָּל עַמִּין, וְקָרָא לוֹן בְּנִין, דְכְּתִיב
(דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

פְּרֻשַׁת וַאֲרָא

(שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יִי וַאֲרָא
אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְגו'. רַבִּי
אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בֵּי יְיָ עַד כִּי בִיָּה יִי צוּר
עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בֵּי יְיָ, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֵינֵין לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיָה

נְבִיאֵי עֲלָאֵי מְנַבְיָאֵי תַתָּאֵי. נְבִיאֵי דְקוּדְשָׁא, מְנַבְיָאֵי
דְלָאו דְקוּדְשָׁא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגוּוּנָא דִּיהוּה (דף כ"ב ע"א) מִשָּׁה, פְּרִישׁ מִכָּל
נְבִיאֵי, בְּנַבּוּאָה קְדִישָׁא עֲלָאָה. כִּךְ הוּה בְּלָעָם,
פְּרִישׁ מִשָּׂאָר נְבִיאֵי וַחֲרָשֵׁי, בְּנַבּוּאָה דְלָאו קְדִישָׁא
לְתַתָּא. וְעַל כָּל פְּנִימֵי מִשָּׁה הוּה לְעֵילָא, וּבְלָעָם לְתַתָּא,
וְכַמָּה דְרַגִּין וְדְרַגִּין מִתְפַּרְשִׁין בֵּינֵיהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִשָּׁה הוּה מְתַרְהַר
וְאוֹמַר, שְׂמָא חַס וְשָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל יִכְלוּ בְּהֵאֵי
עֲבוּדָה קְשָׁה, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא בְּסַבְלוֹתֵם. לְפִיכָךְ,
וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יי' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ וְגו', וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסֵּנֶה
בוֹעֵר בְּאֵשׁ וְגו'. כְּלוּמַר, מְשׁוּעָבְדִים הֵם בְּעֲבוּדָה קְשָׁה,
אַבְל וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אוֹפְלִי. זַכָּאִין אֵינְנוּ יִשְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא פְּרִישׁ לוֹן מִכָּל עַמִּין, וְקָרָא לוֹן בְּנִין, דְכְּתִיב
(דְּבָרִים י"ד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם.

פְּרֻשַׁת וַאֲרָא

(שְׁמוֹת ו') וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי יי' וַאֲרָא
אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי וְגו'. רַבִּי
אַבָּא פִתַּח, (ישעיה כ"ו) בְּטַחוּ בַיִּי עַד כִּי בִיָּה יי' צוּר
עוֹלָמִים. בְּטַחוּ בַיִּי, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֵינֵין לְאַתְתְּקַפָּא בֵּיה

בְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלִמְהוּי רְחֻצְנוּ דְלִהוֹן בֵּיהּ.
 אִי הָכִי מַהוּ עֵדִי עַד. אֶלְא, בְּגִין דִּיהֵא תִקְפֵּא דְבַר נֶשׁ,
 בְּאַתֵּר דִּאִיהוּ קִיּוּמָא וְקִשּׁוּרָא דְכֻלָּא, וְאֶקְרִי עַד, וְהֵא
 אוּקְמוּהּ, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית מ"ט) בְּבִקְר יֵאכֹל עַד.
 וְהֵא עַד, אַתֵּר דְאַחִיד לְכָל סְטָרִין, לְסְטָרָא דָא, וְלְסְטָרָא
 דָא, לְאַתְקִימָא, וְלְאַתְקִשְׂרָא קִשְׂרָא, דִּי לֹא תֵעֲדִי.

וְהֵא עַד, תִּיאַוּבְתָּא דְכֻלָּא בֵּיהּ, כְּמַה דְאַתְּ אָמַר, (בראשית
 מ"ט, בראשית נ' ע"א רמ"ז ע"ב) עַד תְּאֹת גְּבַעוֹת עוֹלָם. מֵאן
 אִינּוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם. אֵלִין אִינּוּן תְּרִין אִמְהֵן נוֹקְבִי, יוֹבֵל,
 וּשְׂמִטָּה, דְאַקְרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם. עוֹלָם: כְּמַה דְאַתְּ אָמַר,
 (תהלים ק"ו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. (יוֹבֵל וּשְׂמִיטָה כָּל חַד מִנְהוֹן אֶקְרִי עוֹלָם

וְאֵלִין אֶקְרוּן גְּבַעוֹת עוֹלָם)

וְתִיאַוּבְתָּא דִּילִהוֹן בְּהֵא עַד, דִּאִיהוּ קִיּוּמָא דְכָל סְטָרִין.
 (מֵאִי טַעְמָא) תִּיאַוּבְתָּא דִּיּוֹבֵלָא לְגַבֵּי דְעַד,
 לְאַעְטָרָא לִיָּהּ, וְלִנְגֵדָא עָלֶיהָ בְּרַפָּאן, וְלְאַרְקָא עָלֶיהָ
 מְבוּעִין מְתִיקִין, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ג) צִאִינָה
 וְרִאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֹמֹה בַּעְטָרָה שְׁעַטָרָה לוֹ אִמּוּ.
 תִּיאַוּבְתָּא דְשְׂמִטָּה, לְאַתְבְּרָכָא מְנִיָּה, וְלְאַתְנַהֲרָא מְנִיָּה.
 וְדֵאִי הֵא עַד תְּאֹת גְּבַעוֹת עוֹלָם אִיהוּ.

בְּגִין כֶּף, בְּטַחוּ בֵּי' עֵדִי עַד, דְהֵא מִתְמָן וְלַעֲיִלָא, אַתֵּר
 טְמִיר (הוּא) וְגַנְיֹז אִיהוּ, דְלֹא יְכִיל לְאַתְדְּבַקָא. אַתֵּר

הוא, דְּמַנִּיָּה נִפְקוּ וְאַצְטִיירוּ עַלְמִין, הֲדָא הוּא דְכְתִיב,
 כִּי בֵּיהּ יִי' צוּר עוֹלָמִים וְהוּא אֲתֵר גְּנִיז וְסָתִים, וְעַל דָּא
 בְּטַחוּ בֵּי' עֲדֵי עַד, עַד הֲכָא אֵית רְשׁוּ לְכָל בְּר נִשׁ
 לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, לֵית לִיה רְשׁוּ לְבֵר נִשׁ
 לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, דְּהָא אִיהוּ גְּנִיז מִכְּלָא, וּמֵאן אִיהוּ יִה
 יְדוּד. דְּמַתְּמָן אֲצְטִיירוּ עַלְמִין כְּלָהוּ, וְלֵית מֵאן דְּקָאִים
 עַל הַהוּא אֲתֵר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קָרָא אוֹכַח עָלֶיהָ, דְכְתִיב, (דברים ד') כִּי
 שָׁאַל נָא לִימִים רֵאשׁוֹנִים וְגו'. עַד הֲכָא אֵית רְשׁוּ
 לְבֵר נִשׁ לְאַסְתַּכְּלָא, מִכָּאן וְלַהֲלָאָה לֵית מֵאן דְּיִכְיֵל
 לְמִיקָם עָלֶיהָ.

דְּבַר אַחַר בְּטַחוּ בֵּי' עֲדֵי עַד, כָּל יוֹמוֹי דְּבֵר נִשׁ, בְּעֵי
 לְאַתְתַּקְּפָא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (דְּהֲכִי אָמַר דוּד
 (תהלים כ"ה) אֱלֹהֵי בְךָ בִּטַּחְתִּי אֶל אֲבוּשָׁה אֶל יַעֲלֶצוּ אוֹיְבֵי
 לִי) וּמֵאן דְּשׁוּי בֵּיהּ, בְּטַחוּנִיָּה וְתוֹקְפִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, לָא
 יִכְלִין לְאַבְאֲשָׁא לִיה, כָּל בְּנֵי עֲלָמָא. (דְּהֲכִי אָמַר דוּד (תהלים כ"ה)
 אֱלֹהֵי בְךָ בִּטַּחְתִּי אֶל אֲבוּשָׁה אֶל יַעֲלֶצוּ אוֹיְבֵי לִי) דְּכָל
 מֵאן דְּשׁוּי תוֹקְפִיָּה בְּשִׁמָּא קְדִישָׁא, אֲתַקְיִים בְּעֲלָמָא.

מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דְּעֲלָמָא, בְּשִׁמִּיָּה קְדִישָׁא אֲתַקְיִים.
 הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כ"ו) כִּי בֵּיהּ יִי' (דף כ"ב ע"ב) צוּר
 עוֹלָמִים: צִייר עַלְמִין. דְּהָא בְּתַרִּין אֲתוּוּן, אֲתַבְּרוּן

עֲלָמִין, עֲלָמָא דִּין, וְעֲלָמָא דְאֵתִי. עֲלָמָא דָּא, בְּדִינָא
 אֲתַבְּרִי, וְעַל דִּינָא קִיִּימָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית א')
 בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּיתְנַהֲגוּן בְּנֵי
 נְשָׂא בְּדִינָא, וְלֹא יִפְקוּן מֵאוֹרְחָא לְבַר.

תָּא חֲזִי כְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, גְּזִירַת דִּינָא
 דְּקִיִּימָא עָלֶיהָ, מַה כְּתִיב לְעֵילָא, (שמות ה') וַיֵּשֶׁב
 מֹשֶׁה אֶל ה', וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי, בְּאֶלֶף דָּלָת נוּן יו"ד. חֲמִי
 תּוֹקְפָא דְמֹשֶׁה, בְּשִׁירוֹתָא דְנְבִיאוֹתֶיהָ, לָא נַח רוּחִיהָ
 בְּהֵאֵי אֲתָר, אָמַר, אֲדֹנָי לְמָה הִרְעַתָּה לְעַם הַזֶּה וְגו',
 וּמֵאֲזוּ בְּאֵתִי אֶל פְּרַעַה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הִרַע לְעַם הַזֶּה וְהִצַּל
 לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמְּךָ. מֵאֵן הוּא דִּיִּימָא כְּדִין, אֶלָּא מֹשֶׁה,
 דִּידַע, דִּהָא דְרָגָא אַחְרָא עֲלָאָה זַמִּין לִיהָ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשִׁירוֹתָא דְאֲתִיְהִיב לִיהָ בֵּיתָא, פְּקִיד
 לָהּ, כְּבַר נָשׁ דְּפִקִּיד לְבֵיתֶיהָ, וְאָמַר כֹּל מֵאֵן דְּבַעֵי
 בְּלֹא דְחִילוֹ. אוּף הָכִי מֹשֶׁה, לְבֵיתֶיהָ קָאֵמַר, וְלֹא דְחִיל.
 דְּבַר אַחַר וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, גְּזִירַת דִּינָא, (בגין פך) וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 אֲנִי יי', דְּרָגָא אַחְרָא דְרַחֲמִי. וְהִכָּא אֲתַקְשֵׁר כּוֹלָא
 כְּחֻדָּא, דִּינָא וְרַחֲמִי. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי
 יי'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (נ"א רביוס) אִי כְּתִיב וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל
 מֹשֶׁה אֲנִי ה', הוּינָא אָמַר הָכִי. אֶלָּא לָא כְּתִיב, אֶלָּא
 וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה בְּקִדְמִיתָא, וְלִבְתָּר וַיֹּאמֶר אֵלָיו
 אֲנִי ה', דְּמִשְׁמַע דְּרָגָא בְּתַר דְּרָגָא.

וְאָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֹשֶׁה, אֲלֹמְלֵא דְהוּוּ מְאָרִיָּה דְבֵיתָא,
 אִישׁ הָאֱלֹהִים, אֲתַעְנֵשׁ עַל מַה דְאָמַר, אֲבַל
 בְּגִינֵי הָאִי, לָא אֲתַעְנֵשׁ. לְבַר נֶשׁ דְנִפְל לֵיה קֶטְטָה
 בְּדְבִיתָהּ, וְאָמַר לָהּ מְלִין, שְׂרַאת הִיא לְאֲתַרְעֵמָא, כִּיּוֹן
 דְשְׂאֲרִית מְלָה, הָוּוּ תַמְן מְלָכָא, נָטַל מְלָכָא מְלָה, וְהִיא
 שְׂתַקַּת וּפְסַקַת לְמַלְלָא. אָמַר לֵיה מְלָכָא, וְכִי לָא יִדְעַת
 דְאֲנָא הוּוּא מְלָכָא, וּמְקַמַי מְלִילַת מְלִין אֲלִין, כְּבִיכּוּל
 אוּף הָכִי מֹשֶׁה, וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה אֶל יְיָ וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי לְמַה
 הִרְעוּתָהּ וְגו'. מִיד, וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, שְׂאֲרִי
 לְאֲתַרְעֵמָא, מִיד נָטַל מְלָכָא מְלָה וַיֹּאמֶר אֲלִיו אֲנִי יְיָ
 וְלָא יִדְעַת דְאֲנָא הוּוּא מְלָכָא, וּמְקַמַי מְלִילַת מְלִין אֲלִין.
 וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׂדֵי. אֲמַאי
 שְׁנֵי שְׂמָא הָכָא מֵאֲלִין דְלַעֲיִלָא. אֲלָא לְמַלְכָא,
 דְהוּוּ לֵיה בְרַתָא, דְלָא אֲתַנְסִיבַת, וְהוּוּ לֵיה רְחִימָא. כַּד
 בְּעֵי מְלָכָא לְמַלְלָא בְּהוּוּא רְחִימָא, מְשַׁדַּר לְבְרַתִּיה
 לְמַלְלָא עֲמִיה, וְהוּוּ מְלָכָא עַל יְדָא דְבְרַתִּיה, מְמַלִּיל
 עֲמִיה. אֲתָא זְמָנָא דְבְרַתִּיה לְאֲתַנְסַבָא, הֵהוּא יוֹמָא
 דְאֲתַנְסִיבַת, אָמַר מְלָכָא, קְרוּן לָהּ לְבְרַתָא, קְרוּסְפוּנִיא
 מְטְרוּנִיתָא. וְאָמַר לָהּ, עַד הָכָא, מְלִילְנָא עַל יְדָךְ, לְמָאן
 דְמְלִילְנָא מְכָאן וְלַהֲלָאָה אֲנָא אִימָא לְבַעֲלִיךְ, וְהוּוּא
 יִימָא לְמָאן דְאֲצַטְרִיךְ. לְיוֹמִין, אָמַר לָהּ בַעֲלָה מְלִין קָמִי

מִלְכָּא, עַד דְּהִיא שְׂרָאָת לְמִלְלָא, נָטַל מִלְכָּא מִלָּה, אָמַר
 לֵיהּ, וְלֹאוּ אָנָּא מִלְכָּא, דְּעַד יוֹמָא דָּא לֹא מִלִּיל אֵינְשׁ
 עִמִּי, אֶלָּא עַל יְדָא דְבֵרְתִי, (עַד לֹא נִסִּיבַת) וְאָנָּא יְהִיבְנָא לָךְ
 בֵּרְתִי, וּמִלִּילְנָא עִמָּךְ בְּאַתְגְּלִיא, מַה דְּלֹא עֵבִידְנָא
 לְאַחֲרָא.

כִּן, וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי,
 כַּד אֵיְהִי בְּבֵיתִי וְלֹא אֶתְנַסִּיבַת, וְלֹא מִלִּילוּ עִמִּי
 אֲנֹפִין בְּאַנְפִּין, כִּמָּה דְּעֵבִידְנָא לָךְ. וְאַתָּה, בְּשִׁירוּתָא
 דְּמִלוּלָךְ, מִלִּילַת לְבֵרְתִי קָמָאִי מְלִין אֵלִין, אֶלָּא בְּגִינִי
 כִּן, וַאֲרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שַׁדַּי
 וּשְׁמִי יי' לֹא נֹודַעְתִּי לָהֶם, לְמִלְלָא עִמָּהוֹן בְּדַרְגָּא דָּא
 דְּעִמָּךְ מִלִּילְנָא.

רַבִּי יוֹסִי (נ"א רבֵי יִיסָא) פָּתַת, (תהלים כ"ד) לְדוֹד (נ' ע"א) מְזֻמּוֹר לֵיִי
 הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ. הָאָרֶץ: דָּא אֶרְעָא
 קַדִּישָׁא דִּישְׂרָאֵל, דְּאֵיְהִי קַיִמָּא לְאַתְשְׁקִיָּא מִנִּיהּ,
 וְלְאַתְבְּרָכָא מִנִּיהּ בְּקַדְמִיתָא, וְלְבַתֵּר מִנָּה אֶתְשְׁקִיָּא
 עֲלָמָא כְּלָא. תִּבֵּל וַיּוֹשְׁבֵי בָהּ: דָּא שְׂאֵר אֶרְעָאן, דְּשִׁתְּאֵן
 מִינָהּ, מְנָא לָן. דְּכַתִּיב, (תהלים ט') וְהוּא יִשְׁפּוֹט תִּבֵּל בְּצַדִּיק.
 כִּי הוּא עַל יַמִּים יִסְדֶּהּ, אֵלִין (דף כ"ג ע"א) שְׁבַעַה עֲמוּדִים,
 דְּאַרְעָא סְמִיכָא עֲלֵיהּ. וְאֵינּוֹן שְׁבַעַה יַמִּים. וַיִּם
 כְּנַרְת שְׁלֵטָא עֲלֵיהּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא תִימָא